

211.

**Rozporządzenie
Prezydenta Rzeczypospolitej**

z dnia 24 lutego 1928 r.

**o przepisach tymczasowych, dotyczących umowy
ubezpieczenia.**

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Ograniczenie czasu trwania umowy ubezpieczenia.

Art. 1. 1) Umowę ubezpieczenia można zawrzeć na jeden lub więcej okresów ubezpieczenia, nie dłużej jednak niż na lat dziesięć.

2) Za okres ubezpieczenia w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się okres jednego roku, chyba że składka jest obliczana według krótszych odstępów czasu.

3) Jeżeli umowa ubezpieczenia, zawarta na pewien oznaczony czas, zostanie milcząco przedłużona, trwa ona nadal przez jeden okres ubezpieczenia. Jeżeli się umówiono, że taką umowę ubezpieczenia należy uważać za przedłużoną w razie niewypowiedzenia przed upływem czasu umownego, w takim razie przedłużenie ważne jest każdym razem najwyżej na jeden okres ubezpieczenia.

4) Jeżeli umowę ubezpieczenia zawarto na czas nieokreślony (stałe ubezpieczenie w товариствach ubezpieczeń wzajemnych), każda ze stron może ją wypowiedzieć tylko na koniec bieżącego okresu ubezpieczenia. Czasokres wypowiedzenia musi być jednakowy dla obu stron; nie może wynosić mniej niż miesiąc, ani więcej niż trzy miesiące.

5) Przepisy ustępów 1 — 4 nie mają zastosowania do umów ubezpieczenia na życie i do umów dożywotniego ubezpieczenia od wypadków.

**Interes, ze względu na który zawarto umowę
ubezpieczenia.**

Art. 2. 1) Umowa ubezpieczenia od szkody gaśnie, jeżeli interes, ze względu na który zawarto umowę, nie istniał przy rozpoczęciu ubezpieczenia lub jeżeli wcale nie powstał w przypadkach, gdy ubezpieczenie dotyczy przyszłego przedsięwzięcia. Zakładowi ubezpieczeń przysługuje prawo żądania zwrotu stosownych kosztów handlowych.

2) Jeżeli interes, ze względu na który zawarto umowę ubezpieczenia, ustanie po rozpoczęciu ubezpieczenia, zakładowi ubezpieczeń należy się składka do końca okresu ubezpieczenia, w którym otrzymał wiadomość o przyczynie zgaśnięcia.

3) Przepisy ustępów 1 i 2 mają odpowiednie zastosowanie do ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków.

Art. 3. 1) W razie zbycia ubezpieczonej nieruchomości przez ubezpieczającego lub w razie innej zmiany w osobie właściciela prawa i obowiązki z umowy ubezpieczenia przechodzą na nowego właściciela, jednakże zarówno zakładowi ubezpieczeń, jak i nowemu właścicielowi służy prawo wypowiedzenia umowy na zasadach, wskazanych w ogólnych warunkach ubezpieczenia. Dawny i nowy właściciel odpowiadają solidarnie za składkę, która przypada za czas, zanim zakład ubezpieczeń otrzymał wiadomość o zmianie w osobie właściciela.

2) Jeżeli ubezpieczoną nieruchomością pozbyto razem z przynależnościami, do przynależności mają zastosowanie przepisy ustępu 1.

Art. 4. Jeżeli kto na podstawie prawa użytkowania, dzierżawy lub innego podobnego stosunku nabywa prawa do zebrania ziemioplodów, ubezpieczonych od gradobicia, w takim razie mają odpowiednie zastosowanie przepisy art. 3.

Art. 5. Przejście prawa własności rzeczy ubezpieczonych w drodze spadkobrania nie wpływa na stosunek ubezpieczenia. Odmienne postanowienia umowne są nieważne, o ile dotyczą ubezpieczenia nieruchomości i ich przynależności.

Składki.

Art. 6. 1) Ubezpieczający jest obowiązany do zapłaty umówionej składki.

2) Ubezpieczający jest obowiązany przelać składkę zakładowi ubezpieczeń na własny koszt i niebezpieczeństwo. Jeżeli jednak zakład ubezpieczeń w trzech po sobie następujących terminach polecił odbierać składkę u ubezpieczającego, ubezpieczający obowiązany będzie do dalszego przesyłania składek zakładowi ubezpieczeń tylko wówczas, gdy zakład ubezpieczeń zażąda tego na piśmie.

Art. 7. 1) Jeżeli w umowie inaczej nie postanowiono, ubezpieczający obowiązany jest zapłacić pierwszą lub jednorazową składkę niezwłocznie po zawarciu umowy ubezpieczenia.

2) Do zapłaty pierwszej lub jednorazowej składki ubezpieczający jest obowiązany tylko za wydaniem polisy, chyba że wystawienie polisy jest wykluczone.

3) Jeżeli pierwszej lub jednorazowej składki nie zapłacono we właściwym czasie, zakład ubezpieczeń może, dopóki zapłata nie nastąpiła, odstąpić od umowy ubezpieczenia z natychmiastowym skutkiem. Domniemywa się, że zakład ubezpieczeń od umowy odstąpił, jeżeli w ciągu trzech miesięcy od dnia płatności składki nie wystąpił sądownie o jej zasądzenie.

4) Jeżeli wypadek, przewidziany ubezpieczeniem, zaszedł przed zapłatą pierwszej lub jednorazowej składki, zakład ubezpieczeń nie odpowiada za wypadek. Jeżeli wszakże umówiono, że pierwsza lub jednorazowa składka ma być zapłacona po rozpoczęciu ubezpieczenia, zakład ubezpieczeń odpowiada za wypadek, który zaszedł przed upływem terminu płatności tej składki.

5) Jeżeli jednak zakład ubezpieczeń w ciągu trzymiesięcznego okresu czasu od terminu płatności składki wystąpił sądownie o jej zasądzenie, a wypadek, przewidziany ubezpieczeniem, zaszedł w ciągu czasu, za który domaga się składki, zakład ubezpieczeń odpowiada za wypadek, choćby w chwili zajścia wypadku składka nie była zapłacona, nie odpowiada natomiast, jeżeli przed zajściem wypadku, przewidzianego ubezpieczeniem, zrzekł się przed sądem swego roszczenia.

Art. 8. 1) Jeżeli w umowie ubezpieczenia nic innego nie postanowiono, każdą następną składkę należy uiszczyć w pierwszym dniu każdego okresu ubezpieczenia.

2) Jeżeli następnej składki nie uiszczono w terminie płatności, zakład ubezpieczeń obowiązany będzie wezwać ubezpieczającego do zapłaty listem poleconym i na jego koszt, oznajmiając mu skutki prawne dalszej zwłoki oraz wyznaczając termin dodatkowy co najmniej czternastodniowy. Tego wezwania można zaniechać, jeżeli ubezpieczającemu

przypomniano pisemnie o terminie zapłaty najwcześniej na 8 dni przed terminem płatności, ze wskazaniem skutków prawnych zwłoki i z wyznaczeniem terminu dodatkowego co najmniej czternastodniowego, licząc od dnia płatności składki.

3) Jeżeli ubezpieczający nie zapłacił składki w terminie dodatkowym, zakład ubezpieczeń może, dopóki zapłata nie nastąpiła, odstąpić od umowy ubezpieczenia z natychmiastowym skutkiem. Domniemywa się, że zakład ubezpieczeń od umowy odstąpił, jeżeli w ciągu trzech miesięcy od upływu terminu dodatkowego nie wystąpił sądownie o zasądzenie składki.

4) Jeżeli wypadek, przewidziany ubezpieczeniem, zajdzie po upływie terminu dodatkowego, a ubezpieczający do chwili zajścia wypadku nie zapłacił składki, zakład ubezpieczeń za wypadek nie odpowiada.

5) Jeżeli zakład ubezpieczeń wystąpił sądownie o zasądzenie składki zaległej, mają zastosowanie przepisy art. 7 ust. 5.

Art. 9. Jeżeli ze względu na umówiony czas trwania umowy ubezpieczenia przyznano zniżkę składki, wówczas w razie przedwczesnego rozwiązania umowy zakład ubezpieczeń może żądać dopłaty kwoty, o którą wymiar składki byłby wyższy, gdyby umowę zawarto na czas rzeczywistego trwania umowy. W razie wypowiedzenia umowy ubezpieczenia zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia po zajściu wypadku, przewidzianego ubezpieczeniem, nie można domagać się takiej dopłaty.

Art. 10. 1) Jeżeli z powodu pewnych okoliczności, powiększających niebezpieczeństwo, umówiono składkę wyższą, a okoliczności te przestały istnieć lub straciły znaczenie, ubezpieczającemu wolno domagać się odpowiedniego obniżenia składki za przyszłe okresy ubezpieczenia.

2) Postanowienia ustępu 1 będą miały zastosowanie, jeżeli wymiar wyższej składki był spowodowany podaniem przez ubezpieczającego mylnie szczegółów o okolicznościach, powiększających niebezpieczeństwo.

Przepisy specjalne o ubezpieczeniach na życie.

Art. 11. 1) Przy umowach ubezpieczenia na życie ubezpieczający po upływie pierwszego roku trwania umowy może w każdej chwili wypowiedzieć umowę bez zachowania terminu wypowiedzenia.

2) Jeżeli po upływie pierwszego roku trwania umowy ubezpieczenia na życie nie zapłacono składki w ciągu terminu dodatkowego, wyznaczonego przez zakład ubezpieczeń (art. 8 ust. 2), uważa się umowę za wypowiedzianą przez ubezpieczającego.

Art. 12. 1) Jeżeli przy umowach ubezpieczenia na życie zapłacono składkę przynajmniej za trzy lata, ubezpieczający może w każdej chwili żądać przemiany ubezpieczenia na ubezpieczenie wolne od opłaty składki ze zniżoną sumą ubezpieczenia.

2) Jeżeli umowa ubezpieczenia na życie przewiduje wypłatę kapitału, zajście zaś wypadku przewidzianego umową jest niewątpliwe, ubezpieczający może żądać rozwiązania umowy za zapłatą wykupu, o ile składkę zapłacił przynajmniej za trzy lata.

Art. 13. 1) Jeżeli ubezpieczający wypowiedział umowę ubezpieczenia na życie lub przestał płać składkę w czasie, gdy składka była już zapłaconą przynajmniej za trzy lata, to z chwilą wypowiedzenia lub upływu terminu dodatkowego (ust. 2 art. 8), wyznaczonego do zapłaty składki, dokonywa się sama przez się przemiana ubezpieczenia na ubezpieczenie wolne od opłaty składki, lecz ze zmniejszoną sumą ubezpieczenia.

2) Przy ubezpieczeniu kapitału, przy którym zajęcie wypadku jest niewątpliwe, ubezpieczający może żądać wykupu zamiast przemiany.

3) Wezwanie ubezpieczającego, przewidziane w art. 8 ust. 2, ma wskazać, że na wypadek zaniechania zapłaty składki nastąpi przemiana.

Art. 14. Przy ubezpieczeniach, zawartych na wypadek śmierci z czasem trwania ubezpieczenia, nie przekraczającym dziesięciu lat, niema ani przemiany ani wykupu.

Art. 15. Za zgodą władzy nadzorczej wolno w ogólnych warunkach ubezpieczenia określić inny sposób przemiany, aniżeli przepisany w art. 12 i 13.

Przepisy bezwzględnie wiążące.

Art. 16. Zakład ubezpieczeń nie może powoływać się na postanowienia umowne, odbiegające od przepisów art. 1 — 14 na niekorzyść ubezpieczającego.

Zakres zastosowania rozporządzenia.

Art. 17. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie mają zastosowania do ubezpieczeń morskich, do ubezpieczeń pośrednich (reasekuracji) i do ubezpieczeń papierów wartościowych od strat na kursie i od wylosowania, tudzież do stosunków ubezpieczeniowych w zakresie prawa publicznego i do umów dobrowolnych w zakresie ustawodawstwa ubezpieczeń społecznych, dozwolonych przez to ustawodawstwo.

Art. 18. Ograniczenia swobody umawiania się, przewidziane w rozporządzeniu niniejszem, nie mają zastosowania do ubezpieczeń przewozowych i ubezpieczeń kredytu, tudzież do ubezpieczeń od szkody, przy których ubezpieczone interesy określa się tylko według rodzaju i dopiero po ich powstaniu oznajmia się szczegółowo zakładowi ubezpieczeń każdy z tych interesów z osobna (ubezpieczenia bieżące).

Art. 19. Przepisy art. 1 — 16, o ile ogólne warunki ubezpieczenia, zatwierdzone przez władzę nadzorczą nad zakładami ubezpieczeń, zawierają postanowienia odmiennie, nie stosują się do ubezpieczeń, zawieranych przez małe towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, do ubezpieczeń zasiłków pogrzebowych, jako też do ubezpieczeń na życie bez badania lekarskiego, opiewających na kwoty poniżej 5.000 zł.

Art. 20. Postanowienia art. 8 mają zastosowanie do umów ubezpieczenia, zawartych przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego na więcej okresów ubezpieczenia (art. 1); ubezpieczający ma jednak prawo do 1 maja 1929 r. wypowiedzieć taką

umowę z jednomiesięcznym terminem wypowiedzenia na koniec okresu ubezpieczenia.

Art. 21. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na obszarze województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego, wileńskiego i wołyńskiego oraz na obszarze m. st. Warszawy do czasu wydania jednolitych dla całej Rzeczypospolitej przepisów o umowie ubezpieczenia.

Postanowienia końcowe.

Art. 22. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu i Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 23. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 maja 1928 roku.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Sładkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Dr. Dobrucki*

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Pocht i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*